

Gammel Dansk Hönsehund

RASSTANDARD

med rasklubbens kommentarer

Svenska Rasklubben för Gammel Dansk Hönsehund
Rasklubb inom Specialklubb för Kontinentala Fågelhundar

Textbearbetning, bildurval och layout:
Anna-Lena Malén Nei och Annika Rönnings
Granskad av SKK 2018

Historik för Gammel Dansk Hönsehund (GDH)

Den gammel danska hönsehundens historia kan följas tillbaka till början av 1700-talet.

Fram till 1702 fanns en lag i Danmark som hindrade bönderna från att hålla hund som inte fått höger framtass avhuggen eller hassenorna avskurna. Denna lag kom till för att hindra hundarna från att jaga viltet på godsägarnas marker.

Då denna barbariska lag hävdes skärptes istället straffet för tjuvjakt. Detta innebar att hundens ägare blev betraktad som tjuvjägare och skulle avrättas genom hängning om man fann att hans hund jagade en annan mans vilt.

Vid den här tiden var "en annan mans vilt" så gott som alltid herremannens vilt.

På grund av detta blev det nödvändigt för fattiga bönder och landsortsbor att avla fram en hundras som kunde hållas på små marker.

Detta gjorde att en man vid namn Morten Bak omkring år 1710 startade med det avelsarbete som skulle leda fram till skapandet av den gammel danska hönsehunden.

I åtta led korsade han de hundar zigenarna hade med sig på sina resor genom Danmark med de lokala gårdshundarna som fanns i hans hemtrakter. Zigenarnas hundar stammade troligtvis från en relativt tung typ av spanska pointers. Gårdshundarna som användes innehöll en stor del s:t hubertushunds blod (mycket lik den eng. blod-hunden), därför kallades

dessa gårdshundar också för blodhundar. Genom ett målmedvetet avelsarbete med dessa hundar fick han fram rasen "vit och brunbrokig hönsehund". Namnet ändrades sedan till "bakhund", dansk hönsehund och till slut fick den det namn den har än i dag - gammel dansk hönsehund (förkortat GDH).

Mycket tyder på att den gammel danska hönsehundens utmärkta förmåga att följa spår är ett arv från s:t hubertushundarna.

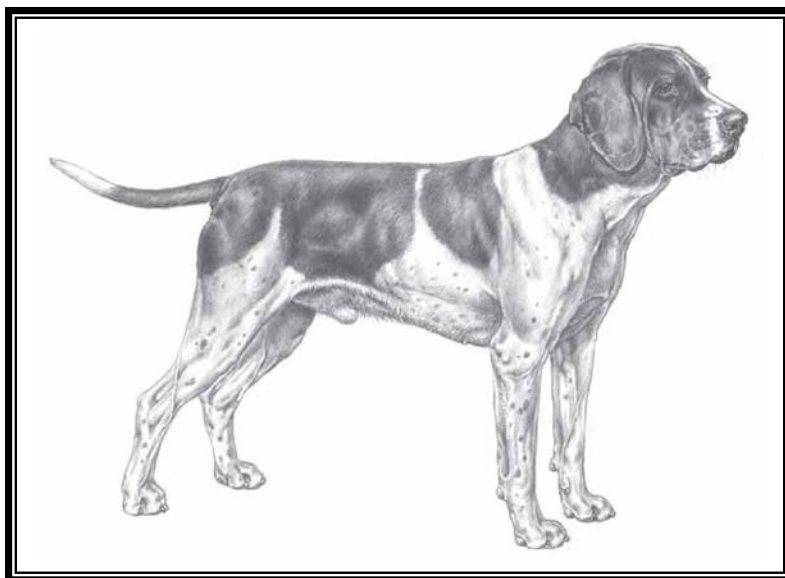
Förmågan att stå för fågel har de sedan ärvt från de spanska pointerarna. Vidare skulle (och skall) GDH'n kunna använda sin utmärkta näsa även vid annan typ jakt än endast fågeljakt.

Spansk pointer, som tros vara en del av bakgrunden till GDH (Lägg märke till likheten)

Sten Stensen Blicher
(se mer info på sidan 12)

**STANDARD FÖR GAMMEL DANSK
HÖNSEHUND**

FCI nr 281

Originalstandard 1997-11-20

FCI-standard 1998-01-08 (danska)

SKK's standardkommitté 2001-03-05

URSPRUNGLAND/HEMLAND

Danmark

FCI-KLASSIFICATION

Grupp 7, sektion 1 med arbetsprov

ANVÄNDNINGSSOMRÅDE

Mångsidig jakthund

BAKGRUND/ÄNDAMÅL:

Rasens ursprung kan hänföras till omkring 1710, då en man vid namn Morten Bak, i åtta led korsade zigenarhundar med lokala gårdshundar och därigenom avlade fram en vit och brunbrokig fågelhundsras kallad bak-hunde eller gamle danske høsehunde. Bönderna kallade gårdshundarna för blodhundar.

Det är dock troligt att man då avsåg avkomor till godsägarnas stövare som hade betydande inslag av sankt hubertushundar (blodhundar).

Det kan också förmodas att zigenarhundarna till stor del härstammade från de spanska fågelhundar och stövarraser likt ovannämnda, varför sankt hubertus från flera sidor kom att ingå i den gamle Danske Høsehunde.

HELHETSINTRYCK

Gammel dansk hönsehund skall vara en medelstor, rektangulär och kraftigt byggd hund.

Ett av rasens mest charmerande särdrag är den stora exteriöra skillnaden mellan hanhund och tik.

Medan hanhunden är kraftfull och tung, är tiken lättare, livligare och mer temperamentsfull.

Tik och hane som visar tydlig könsprägel.

Kommentar: Hundarna får aldrig bli så tunga och grova att de ger intryck av att vara klumpiga eller osmidiga. Den är en jakthund och skall kunna utföra sitt arbete utan att hindras av en för grov och tung kroppshydd.

VIKTIGA MÅTTFÖRHÅLLANDEN

Förhållandet mellan mankhöjd och kroppslängd skall vara 8:9.

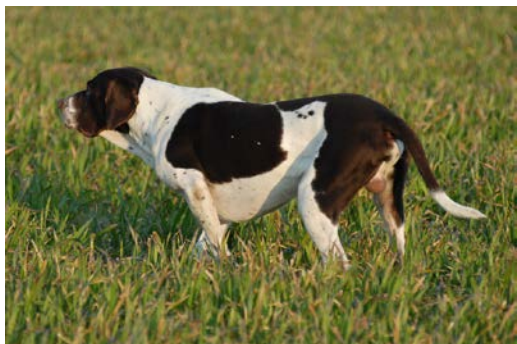
Hanhund av utmärkt typ.

UPPFÖRANDE/KARAKTÄR

Gammel dansk hönsehund utstrålar lugn, stabilitet, beslutsamhet och mod.

Under jakten söker de i relativt långsamt tempo.

Den arbetar i god kontakt med föraren och löser sin uppgift som stående fågelhund utan att skapa onödig oro i terrängen. Den är lika användbar på stora som små jaktmarker.

Lägg särskilt märke till halsskinnet på denna hane.

Tik av utmärkt typ.

HUVUD

Huvudet skall vara kort och brett utan utpräglat stop. Nackknölen skall vara markerad och klart synlig ur alla vinklar.

Skallparti

Skallen skall vara tillräckligt bred och tydligt välvd.

Stop

Stopet skall inte vara markerat.

Nostryffel

Nostryffeln skall vara köttig, kraftigt markerad, med väl öppna näsborrar. Färgen kan variera från mörkt till ljusare leverbrun.

Nosparti

Nosryggen skall vara bred.

Läppar

Överläpparna skall vara djupa hela vägen och täcka underkäken. De bidrar till att ge huvudet dess karaktäristiska djup.

Käkar/tänder

Käkarna skall vara kraftiga med regelbundet och fulltaligt saxbett.

Kinder

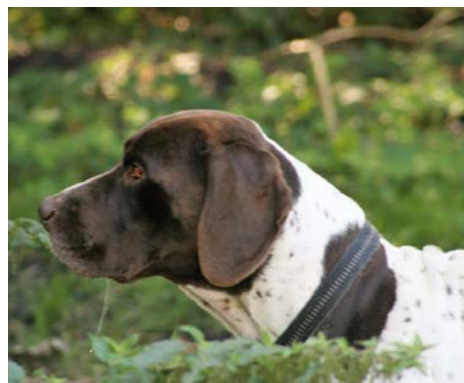
Kinderna skall vara väl markerade och djupa med god muskulatur.

Kommentar: Kinder/käkar får aldrig bli så kraftiga och markerade att huvudet blir molossliknande.

Ögon

Ögonen skall vara medelstora och varken utstående eller djupt liggande. Det är mest önskvärt med mörkbruna ögon. Aningen lösa nedre ögonkanter tillåts i beaktande av rasens ursprung men är inget som skall befrämjas.

Kommentar: Här skiljer det en del mellan hane och tik. En tik skall ha betydligt mindre löst skinn och ett stramare utseende varför lösa ögonkanter bedöms hårdare.

Utmärkt hanhundshuvud med korrekta proportioner.

Utmärkt tikhuvud med korrekta proportioner.

Öron

Öronen skall vara tämligen lågt ansatta, breda och lätt avrundade i nederkanten. Längden är korrekt om öronen, när de förs framåt, lämnar den yttersta tredjedelen av nospartiet fri. Öronens främre kant skall falla mjukt intill kinderna.

Utmärkta öron och ögonkanter, en aning ljusa ögon.

Hals

Halsen skall vara muskulös. Rikligt med lös halshud är ett adelsmärke för rasen, men skall dock inte överdrivas.

KROPP

Överlinje

Överlinjen skall vara högst över manken och lätt fallande över korset.

Kommentar: Viktigt - ett något fallande kors får aldrig bedömas negativt.

Manke

Manken skall vara tydligt markerad.

Rygg

Ryggen skall vara fast och välmusklad.

Ländparti

Ländpartiet skall vara kort, brett och muskulöst. Övergången mellan länd och rygg skall vara fast.

Kors

Korset skall vara brett, inte för kort, med en lätt välvning mot svansansättningen.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara bred, speciellt hos hanhundar, och djup.

Bröstkorgens underlinje skall ligga i höjd med armbågen.

Revbenen skall vara väl välvda och de bakersta sträcka sig långt bakåt.

Revbenen skall varken vara flata eller tunnformade.

Ett väl utvecklat förbröst är mycket önskvärt.

Hanhund med väl musklad hals, välvinklat framställ och god manke.

Tik med utmärkt front och nacke.

Kommentar: Det finns en liten tendens att hundarna blir för grova och tunnformade i sin bröstkorg. En för djup och bred bröstkorg hindrar hunden under jakt. Det ser kanske imponerande ut, men är inget som skall premieras.

Svans

Svansen skall vara tämligen högt ansatt, hellre för högt än för lågt. Den skall vara medellång och nå ungefär till hasleden. Svansen skall vara tämligen bred vid roten och avsmalnande mot spetsen. Den skall bäras naturligt hängande och får inte kuperas.

Kommentar: Rasen skall ha tämligen riklig, men kort, behåring på svansen vilket är en av anledningarna till att det är ytterst ovanligt med svansskador hos rasen.

EXTREMITETER

Framställ

Framifrån sett skall frambenen vara kraftiga, raka och parallella.

Skulderblad

Skuldrorna skall ha starka muskler, väl synliga både i rörelse och stillastående. Skulderbladen skall vara flata och ligga väl an mot bröstkorgen.

Överarm

Överarmarna skall vara av god längd och väl musklade.

Kommentar: Rak överarm och framskjuten skuldra är mycket vanligt fel hos rasen.

Armbåge

Armbågarna skall ligga väl an utan att vara pressade mot kroppen. De skall vara placerade tämligen långt bakåt och varken vara utåt- eller inåtvridna: Vinklingen mellan över- och underarmar skall vara god.

Underarm

Underarmarna skall vara raka med kraftig muskulatur och stark benstomme.

Utmärkt svansansättning.

Handlov

Handlovarna skall vara kraftiga.

Mellanhand

Mellanhänderna skall från sidan sett vara lätt vinklade mot underarmarna.

Framtassar

Framtassarna skall vara starka, slutna och väl välvda. Trampdynorna skall vara hårda.

Exempel på hane med rak överarm och framskjuten skuldra

BAKSTÄLL

Bakstället skall vara välvinklat och benstommen kraftig. Sett bakifrån skall bakbenen vara raka och parallella.

Lår

Låren skall vara muskulösa, lagom långa och breda. Vinklingen skall vara god mellan bäcken och lår.

Knäled

Knälederna skall vara kraftiga och med god vinkling mellan lår och underben.

Underben

Underbenen skall vara muskulösa och i längd harmoniera med bakstället i sin helhet.

Has

Haslederna skall vara kraftiga.

Mellanfot

Mellanfötterna skall från sidan sedda vara lätt vinklade mot underbenen.

Baktassar

Baktassar se framtassar.

RÖRELSER

Rörelserna skall vara vägvinnande med bra påskjut och därtill motsvarande steglängd fram.

Rörelserna skall vara raka och parallella såväl fram som bak. Rasen skall ha god resning i rörelse.

Tik med utmärkta, vägvinnande rörelser

HUD

Huden skall inte vara för tunn. Den skall ligga an mot kroppen utom på huvudet och halsen där huden är mer lös och bildar tydliga mungipor och hakpåsar.

Kommentar: Huden på kroppen får aldrig upplevas så tunn och åtliggande som på, till exempel, en pointer.

PÄLS

Pälsstruktur

Pälsen skall täcka hela kroppen. Den skall vara kort, tät och kännas en aning hård.

Kommentar: Dålig behåring på bröst och mage skall observeras. Även här skall huden vara väl dold under pälsen.

FEL

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.

- Dålig resning
- För kort nosparti
- Ej tillräckligt djupa läppar
- För ljusa ögon
- Avsaknad av högst två P1-or
- Lätt karprygg
- För kort kors
- Lätt hjulbenthet; lätt kohasighet
- Svans som bärs alltför högt över rygglinjen
- Mindre avvikelser (högst ± 2 cm) från föreskriven mankhöjd
- Dålig behåring
- Köttfärgad eller fläckig nos

Pälsfärg

Färgen skall vara vit med leverbruna tecken, vilka kan vara få stora eller många små fläckar (fräknar) i det vita. Den bruna färgen kan variera men brun till mörkbrun föredras.

STORLEK/VIKT

Mankhöjd

Hanhund: 54 - 60 cm; idealhöjd över 56 cm
Tik: 50 - 56 cm; idealhöjd över 52 cm

Vikt

Vuxen hanhund: 30 - 35 kg
Tik: 26 - 31 kg

*Kommentar: Det finns en tydlig tendens till att alltför tunga, lågställda hundar premieras framför hundar med mer korrekta proportioner. En hund av korrekt typ och storlek ger lätt ett högställt och lite tunt intryck om flertalet hundar i klassen är av den tyngre typen. **Vid minsta tveksamhet använd mätstickan.***

ALLVARLIGA FEL

- Vekt temperament
- För lätt benstomme
- Spetsigt nosparti
- Utpräglat stop
- Tångbett
- Avsaknad av en tand utöver två P1-or
- Utpräglad karprygg; lätt svankrygg
- Otillräckligt förbröst; tydliga felaktigheter i bröstkorgen; för flat eller tunnformad bröstkorg
- Kraftigt utåt- eller inåtvridna armbågar
- Vek mellanhand; platta tassar; spretiga tår
- Utpräglad kohasighet eller hjulbenthet

DISKVALIFICERANDE FEL

- Stora avvikelser i könsprägel
- Mycket vekt temperament
- Harmynthet eller gomspalt
- Avsaknad av flera tänder utöver två P 1-or och en ytterligare tand. (Tandförlust p.g.a skada el. dyl. som kan styrkas genom veterinärintyg på därför fastställd blankett påverkar ej bedömningen.)
- Över- eller underbett; andra former av bettfel
- Ektropion; entropion; distichiasis (dubbla rader med ögonfransar)
- Deformerad bröstorg (t.ex. för kort bröstben som ger en brant stigande underlinje bakom bröstorgen).
- Avvikelse med mer än ± 2 cm från angiven mankhöjd

Nota bene

Hund får ej prisbelönas om den är aggressiv eller har anatomiska defekter som menligt kan påverka dess hälsa.

Testiklar

Hos hanhund måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

En gammel dansk hönsehund är, och skall fortsatt vara, en jakthund

Att jaga med Gammel Dansk Hönsehund (GDH)

När GDH'n avlades fram var den en "folkets hund". Bönder och arbetare hade inte råd att hålla flera hundar och därför skulle den kunna fungera, inte bara som duktig stående fågelhund utan också som duglig och villig apportör, vid jakt på fält-, skogs- och sjöfågel samt hårvilt såsom hare och kanin. Även i dag skall hunden kunna användas vid dessa typer av jakt.

Till skillnad mot de flesta andra stående fågelhundar arbetar GDH'n med nosen tämligen lågt då den söker. Denna egenskap, i kombination med dess lugna och metodiska arbetssätt, samt utmärkta näsa, gör den också till en skicklig eftersöks-hund vid jakt på klövvilt.

Under senare år har flera hundar av rasen blivit godkända och upptagna i det danska schweisshundregistret. I detta register får endast hundar och förare som testats och funnits lämpliga finnas med. Alla eftersök i Danmark måste, enligt lag, göras av dessa ekipage.

Vid jakt på fält- och skogsfågel arbetar GDH'n lugnt och koncentrerat. Större delen av arbetet sker med nosen tämligen lågt. Under hela arbetets gång skall hunden hålla god kontakt med föraren och villigt följa de kommandon denne ger.

Hunden skall jaga för sin ägares och inte för sin egen skull. Rasen skall anpassa sitt arbete efter storleken på jaktmarken. Även om sökret i grunden är relativt kort, skall föraren kunna dirigera hunden så att sökret blir både vidare och djupare, detta utan att skapa osäkerhet och oro hos hunden.

Viljan att hålla kontakt får aldrig yttra sig som osäkerhet och bundenhet till föraren, vilket är mycket otypiskt för rasen.

En GDH som arbetar skall utstråla lugn, säkerhet, beslutsamhet och mod. Den får aldrig upplevas som hetsig eller orolig i terrängen. Viss iver direkt vid jaktens början, speciellt hos unga hundar, får man ha överseende med.

Hunden skall dock snabbt komma in i arbetet och lösa sin uppgift utan att skapa onödig oro i markerna. Att rasen redan från början var en "grovarbetare", som skall fungera vid olika typer av jakt i olika terränger, visar denna beskrivning av rasen som Christian Bansen gav i svar till en man som i en tidningsinsändare undrar varför man vill ha en så grov och långsam hund när det nu finns lättare och snabbare hundar att tillgå. (Han syftar på de vid denna tiden så populära Engelska raserna samt Kh. Vorsteh.)

" Den kan användas till allt. Den kan jaga i vass, vatten, sly, buskage och skulle det finnas behov att jaga rovvilt går den på allt. En GDH har t.ex. avlivat en utter på nio kilo. Det är något den moderna korthåriga vorsteh inte kan klara. Stort sök har den inte, men det är inte alla som har behov av de moderna, flygande hundarna."

(Ur tidningen Jagt og fiskeri, Maj 1939).

Av samma anledning väljer många ännu i dag att jaga med rasen.

En typisk jägare som väljer GDH är en man eller kvinna som njuter av att se sin hund i arbete, som inte har bråttom och som framförallt ser jakten som en totalupplevelse. En kombination av avkoppling blandat med jaktens spänning och samarbetet med en ytterst pålitlig, skicklig och samarbetsvillig hund.

Som avslutning ett litet referat från ett jaktprov som avhölls i Klintholm, Danmark år 1906. Hunden det handlar om heter Bob och hans start vid detta prov var den andra starten någonsin av en GDH på jaktprov.

Domarens utlåtande om Bob sammanfattar mycket väl hur en GDH skall arbeta på fält.

"Den har rasens alla fel och förtjänster. Dess rörelser var långsamma, dess gångart helst trav, och när den fann vittring, började den att utreda denna med nosen tätt mot marken. Men näsan var god, och den släppte inte vittring eller spår den en gång fått fatt i. Den fann snabbt en fasan i betorna, och när fågeln sköts, appor-terade den vackert. Det är en hund som det helt avgjort kan skjutas mycket vilt för, speciellt då dens dressyr var i ordning, men den saknade fart och stil i sökandet."

Olika jaktsituationer med gammel dansk hönsehund.

Källor för historik och arbetsbeskrivning: Danska GDH-klubbens jubileumstidning från maj 1997 samt boken: Gammel Dansk Hönsehund, av Kristian Raunkjaer.

Foton: Kim Mortensen, Birgitte Juul, Eske Övlesen, samt Anna-Lena Malén Nei.

Fakta om Sten Stensen Blicher (1782-1848). Han var en i Danmark särdeles välkänd poet och präst som jagade mycket med sina gammel danska hönsehundar. Han hade stor del i spridningen av rasen i Danmark under början av 1800-talet. Han fick sin första GDH som gåva 1814 och förblev sedan rasen trogen fram till sin död. Ett antal kända målningar och porträtt finns av Blicher jagandes med sina GDH.